

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ОДЕСЬКИЙ ХУДОЖНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ім. М. Б. Грекова
(КЗ ОХФК ім. М.Б. Грекова)

Код ЄДРПОУ 35565610

Н А К А З

Від 28.08. 2026 р.

м. Одеса

№ 61-од

Про організацію освітнього процесу
у 2026-2027 навчальному році

Відповідно до чинного законодавства України у сфері фахової передвищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу в Коледжі, враховуючи лист Департаменту освіти і науки ООДА від 24.08.2026 року №6125/07-17/03.1-17/2-26/7632, розпорядження ООВА «Про роботу закладів освіти Одеської області у 2026/2027 навчальному році під час дії правового режиму воєнного стану» від 25.08.2026 року №1037/А-2026, листа МОН України «Про загальнонаціональну хвилину мовчання» від 22.08.2025 р. № 1/17500-25 та з метою створення оптимальних умов для реалізації освітнього процесу в Коледжі у 2026-2027 навчальному році,

НАКАЗУЮ:

1. Установити, що пріоритетом діяльності Коледжу в умовах воєнного стану **є безумовне забезпечення безпеки та захисту учасників освітнього процесу**, а також використання аудиторного формату освітнього процесу в межах розрахункової місткості споруд тимчасового захисту Коледжу.

2. Розпочати 2026-2027 навчальний рік з **01.09.2026 року** відповідно до затвердженого графіка освітнього процесу та розкладу занять для здобувачів освіти всіх курсів.

3. Проводити освітній процес в змішаному форматі в межах розрахункової місткості укріплень.

4. **Щоденно о 9:00 годині** проводити загальнонаціональну хвилину мовчання

5. Заступнику директора з навчальної роботи та головам циклових комісій:

5.1. Забезпечити безумовне переривання навчальних занять, що здійснюються в аудиторному режимі у разі включення сигналу «Повітряна тривога». Учасники освітнього процесу повинні організовано під керівництвом викладача, який проводить заняття, прослідувати в укриття і перебувати в них до скасування сигналу. Затвердити графік чергування педагогічних працівників для забезпечення організації дій під час сигналу «Повітряна тривога» (щодо дій персоналу та студентів у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій додаток №1, 2, 3).

5.2. Передбачити можливість альтернативної форми проведення навчальних занять у випадку погіршення безпекової ситуації.

5.3. Забезпечити оновлення змісту освіти, удосконалення завдань для поточного і підсумкового контролю, самостійної роботи з усіх обов'язкових та

вибіркових компонент освітньої програми, у т.ч. на платформі Google Workspace, на сайтах відповідних циклових комісій.

5.4. До **10.09.2026** представити заступнику директора з НР затверджену в установленому порядку навчально-методичну документацію циклової комісії на 2026-2027 н.р.; оприлюднити на веб-сторінці циклової комісії та на платформі Google Workspace оновлені силабуси, робочі програми, навчально-методичні та інформаційні матеріали.

5.5. Інформувати здобувачів освіти про організацію освітнього процесу в Коледжі та вимоги цього наказу.

5.6. Забезпечити затвердження індивідуальних навчальних планів здобувачів освіти; дотримання принципів безбар'єрності, безпечного та комфортного навчання в Коледжі.

5.7. Організувати створення кураторських груп у соціальних мережах для консультування та методологічної підтримки здобувачів освіти щодо доступності, відповідності та прийнятності освітніх програм для всіх учасників освітнього процесу; інформаційної доступності навчальних та організаційних матеріалів.

5.8. Провести перевірку готовності циклових комісій до 2026/2027 н.р. та оперативний аналіз стану навчально-методичної роботи усіх підпорядкованих викладачів і представити заступнику директора з НР узагальнену довідку про результати перевірки до **10.09.2026 року**.

5.9. Забезпечити постійний моніторинг освітнього процесу на циклі впродовж навчального року, зокрема дистанційних курсів.

6. Заступнику директора з адміністративно-господарської роботи:

6.1. Забезпечити пропускний режим на територію Коледжу в умовах воєнного стану шляхом фіксування кожного в Журналі перебування на території коледжу протягом року.

6.2. Здійснювати разом з штабом цивільного захисту та службою охорони праці облаштування шляхів евакуації та безпечного простору.

6.3. Впродовж навчального року проводити оцінювання технічного стану обладнання та устаткування, навчальних приміщень.

7. Керівнику штабу цивільного захисту та служби охорони праці:

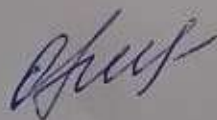
7.1. до **10.09.2026 року** інформувати учасників освітнього процесу про шляхи евакуації та алгоритми дій при виникненні надзвичайних ситуацій.

7.2. провести інструктажі з питань пожежної безпеки, запобігання ризикам, пов'язаним з вибухонебезпечними, чи підозрілими предметами.

7.3. Проводити огляд приміщень цивільного захисту кожного ранку перед початком навчальних занять та здійснювати постійний контроль за станом приміщень цивільного захисту.

8. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Т.в.о.директора

Ольга КОСМІНА

Інструкція
щодо дій персоналу та студентів у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.
(з елементами евакуації)

1. Загальні положення.

Надзвичайна ситуація (НС) - порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом чи іншою небезпечною подією, яка призвела (може призвести) до загибелі людей та значних матеріальних втрат.

Безпека життєдіяльності – це сукупність знань та правил поведінки, що забезпечують здоров'я та довголіття, розкриття творчого потенціалу людини і забезпечують оптимальні умови її існування.

Стихійне лихо - руйнівне небезпечне чи стихійне природне явище чи процес значного масштабу, внаслідок якого може виникнути або виникла загроза життю і здоров'ю людей, статися ушкодження або знищення об'єктів економіки та компонентів довкілля.

НС техногенного характеру - транспортні аварії (катастрофи), пожежі, неспровоковані вибухи чи їх загроза, аварії з зливанням (загрозою виливу) небезпечних хімічних, радіоактивних, біологічних речовин, раптове руйнування споруд та будівель, аварії на інженерних мережах, і спорудах життєзабезпечення, гідродинамічні аварії на греблях, дамбах тощо.

НС природного характеру - небезпечні геологічні, метеорологічні, гідрологічні морські та прісноводні явища, деградація ґрунтів чи надр, природні пожежі, зміна стану повітряного басейну, інфекційна захворюваність людей, сільськогосподарських тварин, масове ураження сільськогосподарських рослин хворобами чи шкідниками, зміна стану водних ресурсів та біосфери тощо.

НС соціального характеру, пов'язані з протиправними діями терористичного і антиконституційного спрямування: здійснення або реальна загроза терористичного акту (збройний напад, захоплення і затримання важливих об'єктів, ядерних установок і матеріалів, систем зв'язку та телекомунікацій), викрадення (спроба викрадення) чи знищення суден, захоплення заручників, встановлення вибухових пристроїв у громадських місцях, викрадення або захоплення зброї, виявлення застарілих боєприпасів тощо.

НС воєнного характеру, пов'язані з наслідками застосування зброї масового ураження або звичайних засобів ураження, під час яких виникають вторинні фактори ураження населення внаслідок зруйнування атомних і гідроелектричних станцій, складів і сховищ радіоактивних і токсичних речовин та відходів, нафтопродуктів, вибухівки, транспортних та інженерних комунікацій тощо.

Найбільш ймовірними надзвичайними ситуаціями для коледжу можуть бути:

- аварії на хімічно – небезпечних об'єктах з вихилом сильнодіючих клучих речовин;
  - пожежі локального типу (учбові корпуси);
  - аварії систем життєзабезпечення (водопостачання, каналізація, опалення, електропостачання, вентиляція, газ);
  - інфекційні та інші масові захворювання людей;
  - надходження інформації про можливий терористичний акт;
  - сигнали оповіщення в особливий період
- При загрозі виникнення або виникнення надзвичайної ситуації директором коледжу вводиться один із режимів діяльності:

- режим підвищеної готовності - встановлюється тимчасово у разі загрози виникнення надзвичайної ситуації залежно від прогнозованих наслідків і можливого рівня надзвичайної ситуації.

- режим надзвичайної ситуації - встановлюється тимчасово у разі виникнення надзвичайної ситуації з тяжкими наслідками.

1. Дії керівного складу, керівників структурних підрозділів при виникненні НС з елементами евакуації.

Вид надзвичайної ситуації	Дії керівного складу (директор, заступники директора)	Дії керівників структурних підрозділів (завідувач, куратори)
1	2	3
«Пожара»	- Отримання інформації про виникнення пожежі (через чергову службу, керівників структурних підрозділів, особи, яка спостерігала подію). - Оповіщення ДСНС тел. 101 та МВС тел. 102. - Оповіщення керівника коледжу по моб. 0982585722 - Прийняття рішення на проведення заходів по евакуації підрозділу, де виникла пожежа, доведення рішення до керівника структурного підрозділу. - Доповідь в департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини ООДА про подію. - Прийом доповідей про виконання заходів по евакуації підрозділу у безпечне місце. - Створення комісії по підрахунку збитків в результаті пожежі та визначення причин її виникнення. - Доповідь про виконання заходів по евакуації.	- Отримання інформації про виникнення пожежі (через чергову службу, керівний склад коледжу, особи, яка спостерігала подію). - Доповідь директору про виникнення пожежі і прийняті заходи. - Організація і проведення заходів по евакуації персоналу та студентів, матеріальних цінностей у безпечне місце визначене Планом евакуації. - Контроль за ходом виконання заходів по евакуації (дії чергової служби, відповідальних осіб, персоналу та студентів). - Організація гасіння осередку пожежі первинними засобами пожежогасіння. - Доповідь про виконання заходів по евакуації у безпечне місце. - Забезпечення громадського порядку у безпечному місці.
Отримання інформації про закладання вибухового пристрою	- Отримання інформації про закладання вибухового пристрою (через чергову службу, керівників структурних підрозділів, особи, яка повідомила про замінування). - Оповіщення про подію: ДСНС – тел. 101 МВС – тел. 102 - Прийняття рішення на проведення заходів по евакуації підрозділу, де виникла подія, доведення рішення до керівника структурного підрозділу. - Прийом доповідей про виконання заходів по	- Отримання інформації про закладання вибухового пристрою (через чергову службу, керівний склад, особи, яка повідомила про замінування). - Оповіщення чергової служби та персонал про замінування підрозділу. - Організація і проведення заходів по евакуації персоналу та студентів, матеріальних цінностей у безпечне місце визначене Планом евакуації. - Контроль за ходом виконання заходів по евакуації (дії чергової служби, відповідальних осіб, персоналу та

	евакуації підрозділу у безпечне місце. 5. Збір інформації про подію і її наслідки.	студентів). 3. Доповідь про виконання заходів по евакуації у безпечне місце. 4. Забезпечення громадського порядку у безпечному місці. 7. Збір інформації про подію і її наслідки.
Отримання інформації про виникнення НС техногенного характеру (аварія на хімічно – небезпечному об'єкті)	1. Отримання інформації про виникнення аварії (через систему оповіщення, чергову службу). 2. Визначення підрозділів, які потрапляють під дію ХНР (по даним оповіщення – напрямки вітру, номер сектору і т.д.). 3. Прийняття рішення на проведення заходів по евакуації підрозділу, який потрапляє під дію ХНР, доведення рішення до керівника структурного підрозділу.	1. Отримання інформації про виникнення аварії (через систему оповіщення, чергову службу, керівний склад). 2. Оповіщення персоналу та студентів про аварію. 3.3. Організація і проведення заходів по евакуації персоналу та студентів, матеріальних цінностей у безпечне місце, визначене Планом евакуації. 4. Доповідь про закінчення заходів по евакуації у безпечне місце.
	5. Прийом доповідей про виконання заходів по евакуації підрозділу у безпечне місце. 6. Збір інформації про подію і її наслідки.	6. Забезпечення громадського порядку у безпечному місці. 7. Збір інформації про подію і її наслідки.

Примітка: при виникненні іншої НС дії керівного складу, керівників структурних підрозділів аналогічні і складаються із двох етапів:
 - перший - отримання інформації про подію, прийняття рішення по ситуації;

- другий - доведення рішення до виконавців, контроль за виконанням заходів по евакуації.

Загальні дії персоналу та студентів при виникненні надзвичайної ситуації з елементами евакуації.

Вид надзвичайної ситуації	Дії чергової	Дії персоналу та студентів	Дії відповідального за евакуацію
1	2	3	4
«Пожара»	1. Подає голосом команду «Увага, Пожежа». 2. Доповідає завідуючу кафедри, куратора по подію і її місце. 3. Висикає пожежну команду по тел. 101. 4. Відкриває основний та запасні виходи з приміщення. 5. Приймає заходи по гасінню пожежі з використанням первинних засобів пожежогасіння. 6. По прибутті пожежної команди показує осередок пожежі та наявні пожежні та водопровідні крани.	Залишають приміщення, відповідно до Плану евакуації у безпечне місце.	1. Керує проведенням евакуації у безпечне місце. 2. Перевіряє всі приміщення на наявність персоналу та студентів. 3. Доповідає про завершення евакуації.

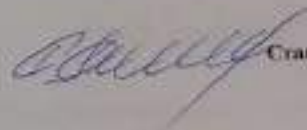
Отримання інформації про закладання вибухового пристрою	1. Подає голосом команду «Увага. Пожежа». 2. Довідає керівника про подію і її місце. 3. Виявляє: - службу ДСНС тел. 101, службу МВС тел.102; 4. Відкриває основний та запасні виходи з приміщення. Приймає заходи по недопущенні паліти. 6. По прибутті сапівних структур показує місце закладання вибухового пристрою.	Залишають приміщення відповідно до Плану евакуації у безпечне місце.	1. Керує проведенням евакуації у безпечне місце. 2. Перевіряє всі приміщення на наявність персоналу та студентів. 3. Довідає про завершення евакуації з приміщення.

Примітка: при виконанні іншої НС дії персоналу та студентів аналогічні і складаються із двох етапів:

-перший - отримання інформації про подію;

-другий - виконанням заходів по евакуації у безпечне місце визначено планом евакуації.

Фахівець з питань ЦЗ КЗ «ОХФК ім.М.Б.Грекова»

Станіслав РАЗІНКІН

Інструкція

щодо дій персоналу та студентів у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Дії персоналу та студентів за сигналами оповіщення в особливий період.

В особливий період (загроза ведення бойових дій, ведення бойових дій) з метою привернення уваги населення до обставин, яка склалася, доводиться сигнал оповіщення «УВАГА ВСІМ» шляхом вмикання електричних сирен, які дублюються протязними гудками інших звукових пристроїв та транспортних засобів.

Після цього в мобільному режимі передається сигнал через засоби масової інформації (радіо, телебачення тощо) «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» та порядок дій за цим сигналом. Кожен викладач повинен встановити на телефоні застосунок "Повітряна тривога"

Почувши сигнал необхідно:

а) перебуваючи вдома (учбовому корпусі):

- вимкнути приймач радіотрансляційної мережі, телевізор, радіоприймач і важко прослухати інформацію;
- при можливості попередити сусідів і однокласників, що мешкають поруч;
- закрити вікна, вимкнути всі електричні та інші нагрівальні прилади, газ, вимкнути світло;
- взяти зазвичай підготовлений запас продуктів, води, документи, ліхтарик та найкращим шляхом: промунити до захисної споруди (в коледжі до підвального приміщення - майстерні № 3 та № 7);

Екстремістично *зайняти місце* після сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» *залишаючись в будинках, адже внаслідок вибуху вони будуть руйнуватися від впливу ударної хвилі.*

- зайняти місце у захисній споруді та виконувати вимоги відповідальної особи;

- уважно слідувати за розпорядженнями та сигналами оповіщення.

б) перебуваючи на роботі (на заняттях):

- виконати заходи, передбачені на цей випадок Планом дій та Інструкцією, діяти у відповідності до вказівок керівника;
- швидко, без паніки зайняти місце в захисній споруді відповідно до розрахунку;
- виконувати вказівки керівника по поведінці в захисній споруді;
- не залишати захисну споруду до отримання команди «ВІДБІЙ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ».

в) перебуваючи у громадському місці:

- виступати вказівки адміністрації громадського місця та діяти у відповідності з ними.

В будь-якому випадку не допускати паніки і зайняти місце в найближчій захисній споруді (підвал і т.д.).

При отриманні сигналу «ВІДБІЙ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ»:

- усім повернутись до місця роботи, занять або проживання;
- бути готовими до можливого повторного нападу противника;
- завжди майте при собі засоби індивідуального захисту.

При загрозі бойових дій:

- закрити штори або жалюзі (заклейте вікна паперовими смужками) для зменшення ураження розбитим склом;
- перекрити газ, воду та вимкнути світло;
- взяти документи та предмети першої необхідності, медичну аптечку та продукти харчування і воду (на добу);
- залишити приміщення та зайняти своє місце у захисній споруді (підвалі);
- виконувати всі розпорядження (вказівки) команданта захисної споруди;
- не залишати безлюдне місце без дозволу.

При загрозі ураження стрілецькою зброєю:

- закрити штори або жалюзі (заклейте вікна паперовими смужками) для зменшення ураження розбитим склом;
- перекрити газ, воду та вимкнути світло;
- зайняти місце на підлозі в приміщенні, яке не має вікон (кладової, ванної кімнати, прихожої і т.п.);
- по можливості попередити про небезпеку близьких, знайомих, сусідів;
- не залишати приміщення без нагальної потреби до отримання інформації про відсутність загрози.

При вибуху босприпасів (снаряди, міни, гранати і т.п.):

- при отриманні інформації про можливість такого (при польоті снаряд, міна видають специфічний звук схожий на свист, граната не розривається відразу після падіння-ї можна побачити) негайно впасти на підлогу, або за будь-яке укриття, закривши голову руками;
- після вибуху уважно оглянутися довкола та визначити наявність загрози подальших руйнувань стін, перекриття, а також кому необхідна допомога;
- за можливості спокійно, не панікуючи залишити небезпечне місце, а при неможливості цього знайти на місці укриття;
- перебуваючи під завалом подавати голосові сигнали, проваляючись меншу активність і беручи сили, зберігаючи які, можна протриматися до 3-х діб;
- виконувати усі сигнали пошукування і рятувальників.

У разі виявлення босприпасів (авіаційні бомби, снаряди, міни, гранати, патрони) або речей, за зовнішніми ознаками схожих на босприпаси, необхідно:

- негайно припинити всі роботи в районі виявлення вибухонебезпечних предметів (далі ВВП);
- по можливості попередити про підозрілий предмет осіб, які знаходяться поряд;
- вивести (відвести) на максимальну відстань усіх людей (не менше 100 метрів), які знаходилися поблизу, намагаючись рухатись назад по своїх слідах;
- позначити місце перебування предмета, а по можливості, огородити його (для огорожі можна використовувати різні підручні матеріали: дошки, жердини, гілки, мотузки, шматки матерії тощо);
- негайно повідомити про знахідку в місцеві органи виконавчої влади, у ДСНС та в МВС (повідомлення робити не поспішаючи, чітко, із зазначенням точної адреси (орієнтирів) місця знаходження ВВП), тел. **101, 102**;
- очікувати на безпечній відстані від місця знаходження ВВП або предмета схожого на нього, представників органів місцевої влади, ДСНС, МВС, при цьому здійснюючи заходи щодо недопущення до небезпечної зони інших людей.

Правила поведінки і дії при виникненні НС техногенного характеру.**А. Радіаційна небезпека:**

- При оголошенні радіаційної небезпеки не панікуйте, слухайте повідомлення.
- Попередьте сусідів по роботі.
- Уточніть час та місце збору для евакуації.
- Зменште проникнення радіаційних речовин в приміщення: щільно закрийте вікна та двері, шпалери заклейте.
- Підготуйтеся до можливої евакуації: упакуйте у герметичні пакети та складіть у валізу документи, цінності та гроші, предмети першої

необхідності, ліки, мінімум білизни та одягу, запас консервованих продуктів на 2-3 доби, питну воду. Підготуйте найпростіші засоби санітарної обробки (мильний розчин для обробки рук).

- Перед виходом з приміщення від'єднайте всі споживачі електричного струму від електромережі, вимкніть газ та воду.

Дії у випадку раптового виникнення радіаційної небезпеки:

• З одержанням повідомлення про радіаційну небезпеку негайно укрийтеся в приміщенні. Стіни дерев'яного будинку послаблюють інтенсивне випромінювання в 2 рази, цегляного - у 10 разів; заглиблені укриття (підвали): з покриттям із дерева у 7 разів, з покриттям із цегли або бетону у 40 - 100 разів.

- Уникайте паніки. Слухайте повідомлення органів влади з питань надзвичайних ситуацій.
- Зменшіть можливість проникнення радіаційних речовин в приміщення.
- Проведіть йодну профілактику. Йодистий калій вживати після їжі разом з чаєм, соком або водою 1 раз на день протягом 7 днів. Водно-спиртовий розчин йоду приймати після їжі 3 рази на день протягом 7 днів. Наносити на поверхню кінцівок рук настоянку йоду у вигляді сітки 1 раз на день протягом 7 днів.

- Уточніть місце початку евакуації.
- Швидко зберіть необхідні документи, цінності, ліки, продукти, запас питної води, найпростіші засоби санітарної обробки та інші необхідні вам речі у герметичну валізу.

- По можливості негайно залиште зону радіоактивного забруднення.
- Перед виходом з приміщення вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, вийміть підпалювальні речі, одягніть (респіратор, ватно-марлеву пов'язку), верхній одяг (плащ, пальто, накидка), гумові чоботи.

- З прибуттям на нове місце перебування, проведіть дезактивацію засобів захисту, одягу, взуття та санітарну обробку шкіри на спеціально обладнаному пункті або ж самостійно (зняти верхній одяг, ставши спиною проти вітру, викинути його; повісити одяг на перекладину, віником або шпатель змести з нього радіоактивний пил та вимити водою; обробити відкриті ділянки шкіри водою або розчином (типу ІПП-8), який буде виданий кожному. Для обробки шкіри можна використовувати марлю чи просто рушники.

- Дізнайтеся у місцевих органів державної влади адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

Запам'ятайте!

- Використовуйте для харчування лише продукти, що зберігалися у зачинених приміщеннях, консервацію і не зазнали радіоактивного забруднення; не їжте овочі, які росли на забрудненому ґрунті; не пийте молоко від корів, які пасуться на забруднених пасовиськах.
- Не пийте воду із відкритих джерел та із мереж водопостачання після офіційного оголошення радіаційної небезпеки, холодної.
- накрийте.
- Уникайте тривалого перебування на забрудненій території.
- У приміщеннях, щодня робіть вологе прибирання, бажано з використанням миючих засобів.
- У разі перебування на відкритій, забрудненій радіоактивними речовинами місцевості, обов'язково використовуйте засоби захисту: для захисту органів дихання - протигазом, респіратором, ватно-марлевою чи протигазовою пов'язкою, зволоженою марлевою пов'язкою, хустинкою або будь-якою частиною одягу; для захисту шкіри - соціальним захисним одягом типу ОЗК, плащем з капюшоном, накидкою, комбінезоном, гумовим взуттям і рукавицями.

Б. Хімічна небезпека.

Аварії (катастрофи) на підприємствах, транспорті та продуктопроводах можуть супроводжуватися викидом (виливом) в атмосферу і на прилеглу територію шкідливих отруйних речовин (СДОР), таких як хлор, аміак, азотна кислота, фосген, сірчаній ангідрид та інші. Це являє серйозну

небезпеку для населення, заражене повітря уражає органи дихання, а також очі, шкіру та інші органи.

Дії у випадку загрози виникнення хімічної небезпеки:

- Сирени і переривчасті гудки підприємств - це сигнал "Увага всім". Нестійко вмикають приймач радіотрансляційної мережі, або телевізор.

Уважно слухайте інформацію про надзвичайну ситуацію та порядок дій.

- При оголошенні хімічної небезпеки уникайте паніки.
- Попередьте сусідів по роботі.
- Виконайте заходи щодо зменшення проникнення отруйних речовин в квартиру (будинок): щільно закрийте вікна та двері, щілини заклейте.
- Уточніть місце збору для евакуації та час її початку. Підготуйтеся: упакуйте у герметичні пакети та складіть у валізу документи, цінності та гроші, предмети першої необхідності, ліки, мінімум білизни та одягу, запас консервованих продуктів на 2-3 доби.
- Перед виходом з приміщення вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, візьміть підготовлені речі, одягніть засоби захисту.

Дії у випадку раптового виникнення хімічної небезпеки:

- Уникайте паніки. З одержанням повідомлення (по радіо або іншим засобом оповіщення) про викид (розлив) в атмосферу СДОР та про небезпеку хімічного зараження, виконайте передбачені заходи.

- Надягніть наявні засоби індивідуального захисту органів дихання та найпростіші засоби захисту шкіри.
- По можливості негайно залиште зону хімічного забруднення.
- Якщо засобів індивідуального захисту немає і вийти із району аварії неможливо, залишайтеся у приміщенні і негайно та надійно герметизуйте приміщення! Зменшити можливість проникнення СДОР (парів, аерозолів) у приміщення: щільно закрийте вікна та двері, димоходи, вентиляційні люки, щілини в рамках вікон та дверей заклейте, вимкніть джерела газо-, електропостачання та загасіть вогонь у печак. Чекайте повідомлень органів влади з питань надзвичайних ситуацій за допомогою засобів зв'язку.

- Знайте, що ураження дія конкретної СДОР на людину залежить від її концентрації у повітрі та тривалості, тому якщо немає можливості покинути небезпечну зону не панікуйте і продовжуйте вживати заходи безпеки.

- Швидко зберіть необхідні документи, цінності, ліки, продукти, запас питної води та інші необхідні речі у герметичну валізу та підготуйтеся до евакуації.

- Залишаючи приміщення вимкніть джерела електро-, водо- і газопостачання, візьміть підготовлені речі, одягніть засоби захисту.
- Виходьте із зони хімічного зараження в бік, перпендикулярний напрямку вітру та обходьте тунелі, яри, дощани - в місцях може бути висока концентрація СДОР.

- При підозрі на ураження СДОР уникайте будь-яких фізичних навантажень, необхідно пити велику кількість рідини (чай, молоко, сік, вода) та звернутися до медичного закладу.

- Вийшовши із зони зараження, зніміть верхній одяг, ретельно вийміть очі, ніс та рот, по можливості прийміть душ.
- З прибуттям на нове місце перебування, дізнайтеся у місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування адреси організацій, що відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

Дії при розливі ртуті у приміщенні.

Якщо у приміщенні розбито ртутного градусника:

- відчиніть настіж усі вікна у приміщенні;
- залиште забруднене приміщення, щільно зачистіть всі двері;
- захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;

- проінформуйте керівника про подію;
- вичистіть та промійте міivism, майже чорним розчином марганцівки підшви взуття, якщо ви наступили на ртуть.

Якщо ртуті розлито більше, ніж у градуснику

- зберігайте спокій, уникайте паніки;
- захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;
- відчиніть настір усі вікна;
- ізольуйте максимально забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері;
- проінформуйте керівника про подію;
- швидко зберіть документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі;
- вимкніть електрику та газ;

Якщо ви виявили або побачили кульки ртуті в будь-якому іншому місці, будь ласка, негайно сповістіть про це місцеві органи з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення або поліцію, тел. 101, 102.

Правила поведінки населення при виникненні НС природного характеру.

Землетрус

Землетрус – підземні поштовхи і коливання земної поверхні, що виникають внаслідок раптових зміщень і розривів у земній корі або верхній частині мантії Землі, які передаються на великі відстані у вигляді пружних коливань.

Землетруси завжди викликають у різних людей розлад психіки, що проявляється у не правильній поведінці. Слідом за гострою руховою реакцією часто настає депресивний стан із загальною руховою загальмованістю. Унаслідок цього, як показує статистика, більша частина оптимізованих тривал перед населення поєднується невідомими діями потерпілих, обумовленими панічним станом і страхом.

Попередити землетрус неможливо, але у випадку оголошення про загрозу землетрусу чи появи його ознак слід діяти **швидко, але спокійно, впевнено і без паніки**.

При зачасному попередженні про загрозу землетрусу, перш ніж залишити приміщення, необхідно вимкнути нагрівальні пристрої і газ, після цього взяти необхідні речі, невеликий запас продуктів харчування, медикаменти, документи і вийти в безпечне місце (на вулицю) передбачене планом евакуації.

На вулиці слід якомога швидше відійти від будівель і споруд у напрямку площ, широких вулиць, скверів, спортивних майданчиків, незабудованих ділянок, суворо дотримуючись встановленого громадського порядку.

Якщо землетрус почався раптово, коли збрився і вийти з квартири (будинку) виявляється неможливим, необхідно зайняти місце (постат) у дверному чи віконному прорізі; тільки стикнувшись перші поштовхи землетрусу швидко вийти на вулицю.

У подальшому необхідно діяти у відповідності з обстановкою, що склалася, виконувати всі розпорядження органів управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення.

Ураган (смерч, гроза, злива)

І отриманням штормового попередження негайно слід удатися до проведення запобіжних робіт.

- зачинити не досить тривалі конструкції, зачинити двері приміщення на горниці, слухові вікна, вентиляційні отвори;
- великі вікна і вітрила необхідно оббити дошками, шибки заклеїти смужками паперу або тканини, а якщо можливо, вибити;
- двері і вікна з підвітряної сторони залишити відкритими, щоб урівноважити внутрішній тиск у будівлі;
- з дахів, балконів, лоджій прибрати предмети, які при падінні можуть заподіяти людям травми;
- якщо є можливість і необхідність, треба вимкнути комунальні енергетичні мережі, відкрити допоміжні лотки для пропускання води.

У легких споруд людей перемасти, у більш міцній будівлі або укрити в нижніх спорудах ЦД.

- припинити зовнішні роботи. Захиститися електричними ліхтарями, газовими лампами, свічками. Додільно створити запаси води на 2 - 3 доби, підготувати вихідні плити, гасівка, прамуси;

- не забувати захиститися продуктами харчування, медикаментами особливо перев'язочними матеріалами, *радіоприймачі і телевізори тримати постійно увімкненими.*

Знаходячись у будинку, слід стерегтися поранень осколками скла, що розлітається. Для цього треба відійти від вікон і встати впритул до простінки. Можна використовувати також ніші меблів. Найбільш безпечним місцем є сховища ЦД, піддахи або внутрішні приміщення перших поверхів цегляних і кам'яних будинків.

Не можна виходити на вулицю одразу ж після послаблення вітру, тому що через кілька хвилин порив може повторитися. Якщо це все ж таки необхідно, треба триматися подалі від будівель і споруд, високих парканів, стовпів, дерев, щогл, опор, проводів.

Пожари.

У разі виявлення пожежі (ознак горіння) необхідно:

* оповістити керівника (чергового), персонал та студентів про пожежу;

* негайно повідомити про це телефоном пожежну охорону (тел.101), при цьому необхідно знати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обставини на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

* вжити (за можливості) заходів до евакуації людей, гасіння (локалізації) пожежі та збереження матеріальних цінностей;

* у разі необхідності викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятівну тощо).

* організувати зустріч підрозділів пожежної охорони, надати їм допомогу у виборі найкоротшого шляху для під'їзду до осередку пожежі та в установці на водні джерела;

Дії персоналу та студентів за сигналами оповіщення при можливості терористичних актах.

У випадку виявлення будь-якої форми тероризму необхідно негайно сповістити МВС по тел.102, ДСНС - тел.101.

Дії керівників структурних підрозділів у разі виникнення проявів тероризму:

У режимі покладеної діяльності:

- виконання нормативних актів по боротьбі з тероризмом;

- розробка інструкцій по діях у разі виникнення проявів тероризму;

- проведення інструктивних занять з персоналом та студентами по діях у разі виникнення проявів тероризму;

- організація і дотримання перепускного режиму в університеті;

- встановлення ґрат на вікна першого поверху учбових корпусів, зміцнення та замкнення вхідних дверей на териче та піддахи надійними замками та періодична перевірка їх справності;

- інструктаж чергової служби учбових корпусів по діях у разі виявлення проявів тероризму;

- проведення практичних тренувань з персоналом та студентами по евакуації при отриманні інформації про закладання вибухового пристрою, виявленні підозрілих предметів та поштовах надісланнях;

- постійне вивчення інформації про події терористичної діяльності, які вже сталися і можуть статися та доведення інформації до персоналу та студентів;

- зобов'язати весь персонал перебуваючий на своїй роботі місця проводити огляд на предмет виявлення підозрілих предметів;

- попереджувати, виявляти та впливати на факти недисциплінованої поведінки персоналу та студентів, втягнення їх до різноманітних угруповань та сект.

- періодичне заслуховування керівників структурних підрозділів по прийнятих заходах в боротьбі з тероризмом.

При виявленні прояву тероризму.

При отриманні інформації про прояв тероризму (закладання вибухового пристрою, закладення заручників, отримання підозрілих пакунків відправлення і т.п.) необхідно:

- негайно доповісти своєму безпосередньому керівнику, ректору, проректору, а при їх відсутності оповістити про подію по тел. ДСНС -101, поліції - 102;
- прийняти заходи по евакуації персоналу та студентів з кімнати події у безпечне місце, передбачене Планом евакуації усього корпусу;
- не допускати паніки та толпи під час проведення заходів по евакуації;
- заборонити доступ до місця події.

- зустрічі підрозділ по боротьбі з тероризмом, показати місце події

Кожний громадянин, який виявив, був свідком підготовки терористичного акту, має про його здійснення зобов'язаний негайно доповісти своєму керівникові про подію або зателефонувати по тел. 101, 102.

Дії персоналу та студентів у разі виявлення проявів тероризму:

А. При загрозі проведення терористичних актів:

- не піддаватися паніці та не панікувати самому;
- зосередитися та зібратися з думками;
- діяти спокійно та виважено;
- прибрати з балкони легкозаймисті матеріали;
- закрити двері на балкони та вікна, закрити штори на вікнах (це збереже від осколків скла);
- підготувати вантаж, їду, воду та інші необхідні медичні засоби для надання першої допомоги;
- створити необхідний запас харчів та питної води;
- уникати місць масового зкупчення людей;
- підправити (бажано) дітей, осіб похилого віку на вулицю, у село, до іншого більш безпечного місця (населеного пункту) до родичів або знайомих;
- обмежити (по можливості) користування громадським транспортом;
- домовитися з сусідами про взаємодопомогу у разі необхідності;
- підготуватися до екстреної евакуації (скласти в сумку документи, кошти, гроші, продукти харчування, які швидко не псуються та питну воду);
- допомогти хворим і людям похилого віку підготуватися до евакуації;
- тримати постійно увімкнену радіоточку, телевізор, радіоприймач, телефон для прослуховування повідомлень;
- тримати у доступному місці перелік телефонів чергових служб ДСНС, МВС, СБУ – 101, 102 для передачі про загрозу проведення терористичного акту.

Б. При виявленні підозрілих предметів.

Терористи намагаються розмістити вибухові пристрої у найбільш уразливих місцях, де зможуть завдати найбільшої шкоди насамперед. До таких місць, як правило, належать:

- автомобілі;
- входи, внутрішні двори, підземні приміщення адміністративних (житлових будинків, складських приміщень,
- урни для сміття, інженерні комунікації в місцях масового перебування людей (фестивалі, ярмарки, базари, супермаркети, підземні переходи тощо);
- громадський транспорт (вазони тролейбусів, автобусів, трамваїв, поїздів тощо);
- об'єкти підземної інфраструктури, тощо.

Для камуфляжу вибухових пристроїв можуть бути використані звичайні побутові предмети: портфелі, валізи, сумки, пакунки, пакети, згортки, мішки, пакетики, коробки, іграшки, зовнішній вигляд яких може приховувати їх справжнє призначення.

Ознаками підозрілих предметів, які можуть бути вибуховими пристроями можуть бути:

- наявність дротів, малої ваги, очку;
- наявність підозрілих звуків (показання годинника, клацання), джерел електроживлення (батареїнок, акумуляторів тощо) або розтяжок дроту (шпатель, мотузки);
- незвичне розміщення предмету, з тиском на властивий специфічний запах;
- заливення речей незнайомої людини для збереження;
- тривале перебування без догляду різних побутових предметів
- предмети, що знаходяться в не призначення для цього місцях (наприклад, велика дитяча іграшка біля вхідних дверей);
- предмети з прикріпленими до них мобільними телефонами, радіостанціями, акумуляторами.

Слід пам'ятати, що вибухова речовина може бути різноманітного виду та мати різні властивості, що, у свою чергу, надає можливість замаскувати вибуховий пристрій навіть у поштовому конверті.

З метою попередження вибуху та зняття напруги чужості вибухового пристрою необхідно:

- не приймати від сторонніх осіб подарунків, листів, поштових посилок;
- користуючись громадським транспортом, не погоджуватися на пропозиції супроводжувати речі незнайомої особи (у тому числі працівників, ескортів, контролерів);
- не залишати без уваги річ, яка не повинна тут перебувати;
- опитати осіб, які постійно там перебувають, щоб виявити власника, або особу, яка цю річ залишила;
- у разі, якщо власник не виявлений, негайно повідомити про знахідку чергову службу карусу, гуртожитку, а при їх відсутності ДСНС, МВС.

При виявленні будь-де підозрілого предмету необхідно:

- не вчиняти ніяких дій (не чіпати, не відкривати та не перемішувати його);
- зафіксувати час його виявлення;
- не використовувати мобільні телефони та засоби радіозв'язку;
- допомогтися щоб люди і ви самі, відійшли на безпечну відстань;
- повідомити про знахідку тел.101, 102;
- дочекатися прибуття оперативної слідчої групи МВС,СБУ,ДСНС та вказати їм місце знаходження підозрілого предмету.

Безпечними відстанями слід вказати наступні рекомендовані зони та оточення:

Підозрілий предмет (знахідка), вибуховий пристрій або боєприпас	Зона евакуації та оточення
Граната РГД-5	Не менше 50 м
Граната Ф-1	Не менше 300 м

Тротилова паличка вагою 200 г	50 м
Тротилова паличка вагою 400 г	75 м
Палика бачка патріотича вибухівкою, 0,33 л	60 м
Міна МОН-50	75 м
Валіза (кейс) заповнений вибухівкою	230 м
Дорожня пализа (чемодан) заповнений вибухівкою	350 м
Мікроавтобус	900 м
Вантажний автомобіль (фургон)	1250 м

При отриманні анонімного повідомлення про замінування.

При отриманні телефоном анонімного повідомлення про замінування особливо:

1. Встановити контакт з невідомою особою, яка повідомила телефоном про замінування, та наважитися при цьому:

- встановити мова особи щодо замінування;
- усвідомити, які вимоги висловлює особа;
- спробувати відмовити особу виконувати свій задум;
- умовити особу передзвонити, посилаючись на поганий зв'язок (потрібно чути, як зрозумів, повторити з записом).

2. Під час телефонної розмови спробувати встановити зв'язок особа телефону. Для цього:

- при наявності на телефонному апараті автоматичного визначника номеру (АВН) записати номер телефону, з якого телефонує невідома особа;
- при відсутності визначника номеру та після завершення розмови з особою не класти слухавку та телефонний апарат, щоб на АТС не втрачався напрямок з'єднання.

З іншого телефонного апарату негайно зателефонувати оператору зв'язку, що обслуговує телефонну лінію, повідомити, що склалося та запропонувати йому негайно встановити номер телефону та адресу, з якої телефонувала особа.

3. Після завершення розмови з невідомою особою негайно записати:

- точний час телефонного дзвінка особи;
- отриману інформацію;
- ймовірну стать особи;
- інтонацію та тембр голосу особи;
- ймовірний вік особи;
- наявність дефектів мови;
- наявність звукового (шумового) фону супроводу телефонної розмови.

4. Не повідомляйте про загрозу нікому, крім тих осіб, кому про це необхідно знати (ректор або особа, яка виконує його обов'язки, перший проректор, керівник циклічного заєзсту), щоб не викликати панику та викликати непрофесійні дії інших осіб.

У разі отримання сигналу про евакуацію.

Якщо ви знаходитесь на своєму робочому місці, послідовно виконуйте наступні дії у такому порядку:

- без зайвого поспіху, паніки та істеричи приборіть службові документи у міській їх постійного зберігання, візьміть з собою особисті речі;
- закрийте вікна, виключіть електроживлення оргтехники, електроприладів освітлення; закрийте двері на ключ, ключ залишіть у замку;
- покиньте приміщення, рухайтесь маршрутами, вказаними на схемі евакуації;
- відійдіть від будови і виконуйте команди персоналу, який здійснює організацію та проведення евакуації;
- поверніться у пошуку приміщення можна тільки після дозволу відповідаланих осіб.

5. Негативно повідомити свого керівника про отриману інформацію та іншу інформацію, яку сталося встановити під час розмови.

6. Про отримання анонімного повідомлення по команді керівника, а при його відсутності самому повідомити телефоном МВС, ДСНС, тел 101, 102.

В. При захопленні у заручники

При захопленні у заручники:

- попри всі страхи необхідно зрозуміти, чого хочуть терористи, визначити для себе, хто з них найнебезпечніший (нервовий, рішучий, агресивний);
- виконуйте всі вказівки затяжка та не надумайте зухвало дивитися йому у вічі - це завжди сигнал до агресії;
- не вдавайтесь до дій, що можуть привернути увагу терористів;
- не реагуйте на провокаційну чи зухвалу поведінку терористів, продовжуйте спокійно сказати, не задаючи питань;
- перш ніж пересунути чи відкрити сумочку, запитуйте дозволу;
- віддайте особисті речі, яких вимагають терористи;
- сховайте, по можливості, документи та матеріали, що можуть вас скомпрометувати;
- не еспайте в паніку, краще подумайте, як знайти вихід з цього становища;
- не вступайте до сутичі терористів. Це майже завжди марно. Вони виконуватимуть те, що задумали, та, щоб перекрити голос совісті, можуть йти на жорстокі й неадекватні дії;
- не підвищуйте голос і не жестикулюйте, навіть якщо у вас виникає бажання попередити про щось своїх знайомих або родичів, які поруч з вами;
- при стрільбині лягайте на підлогу або сховайтеся за сидінням, але нікуди не біжіть. у подібній ситуації місця біля вікна служать кращою схованкою, ніж місце в прохіднійолі трапляється наголв врятуватися, знаходячись на місцях біля виходів;
- якщо хтось поранений і йому потрібна допомога, а ви можете її надати, попросіть підійти старшого і зверніться до нього з такими словами: "Ви можете зберегти одне життя. Це колись нам зарахується. Я можу надати допомогу людині та завжди замовлю за вас слово. Будьте розсудливі! Дозвольте мені допомогти нещасному, інакше ми його загубимо". Треба говорити спокійно і дивитися прямо у вічі злочинцю. Нічого не починайте робити, поки не одержите дозволу. Не намагайтеся на своєму;
- якщо вдається симулювати симптоми хвороби, з'являється можливість звільнитися в результаті переговорів: часто в ході переговорів терористи звільняють жінок, дітей, літніх і хворих людей;
- намагайтеся уникати контактів із терористами, якщо вони жадають від вас співучасті у тих чи інших діях. Наприклад, зв'язати когось, піддати катуванню та інше. Вам не завадить у цьому випадку втратити свідомість, продемонструвати свій переляк та безсилля, поспішатися на слабкість. Усі інші вимоги терористів треба виконувати беззаперечно і точно;
- якщо ви зрозумієте, що терорист блефує і в руках у нього муляж, не перевіряйте цього! Помилка може коштувати вам життя;
- якщо пообіцяно стався вибух, не поспішайте покинути приміщення, вас можуть прийняти за злочинця, і ви мимоволі станете мішенню для групи захоплення;
- намагайтеся запам'ятати все, що бачите та чуєте під час акту тероризму: імена, прізвища, хто з терористів що робив і як поведінся, їх зачіпаній

вигляд, ступінь їхньої реальної агресивності.

Почувши про початок антитерористичної операції (стрільба, вибухи), необхідно:

- дати на підлогу обличчям вниз, покласти руки долонями на підлогу;
- чітко виконувати команди співробітників антитерористичного підрозділу уникаючи різких рухів.

Г. При загрозі масових заворушень.

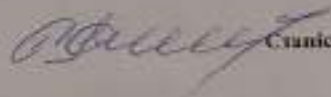
При загрозі масових заворушень, необхідно:

- зберігати спокій та розсудливість;
- при знаходженні на вулиці негайно залишити місце масового скучення людей, уникати агресивно налаштованих людей;
- якщо ви опинились у натовпі, не намагайтесь вийти з нього, рухайтесь у тому ж напрямку, що й натовп;
- руки зігніть у ліктях на рівні грудей та розсуньте їх, звільняючи від тиску грудну клітку;
- не тримайте руки у кишенях;

Головне в натовпі - не впасти. Якщо вас збили з ніг і ви впали на землю, спробуйте згорнутися клубком і захистити голову руками, прикриваючи потилицю. При будь-якій можливості треба спробувати встати;

- якщо натиск натовпу набрав загрозливого характеру, негайно покиньте будь-яку нозу та позбантесь від сумок на довгому реміні і шарфу;
- не піддавайтесь на провокації;
- при знаходженні вдома (в гуртожитку) надійно закріпіть двері, не виходити на балкон і не наближатися до вікон;
- не запалювати пріоміщення без нагальної потреби.

Фактінець з питань ЦЗ КЗ «ОХФК (м.М.Б.Грекова»

Станіслав РАЗНІКІН

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! В будь-якій ситуації треба зберігати спокій, не піддаватись паніці, вірити в свої сили і талант!
Безвихідних ситуацій не буває, треба тільки вміти знайти вихід!

ГРАФІК

чергування відповідальних осіб за використання кнопки тривожного сповіщення
(тривожної кнопки)

ПОНЕДІЛОК Відповідальна особа від адміністрації – Косміна О.Г. Голови циклових комісій	
9.00-12.10 Свячена О.А.	12.10-15.20 Кириленко М.П.
ВІВТОРОК Відповідальна особа від адміністрації – Главенчук О.Б. Голови циклових комісій	
9.00-12.10 Погорела Г.О.	12.10-15.20 Петренко Л.Г.
СЕРЕДА Відповідальна особа від адміністрації Косміна О.Г. Голови циклових комісій	
9.00-12.10 Посуховська М.Л.	12.10-15.20 Левенець І.П.
ЧЕТВЕР Відповідальна особа від адміністрації – Корбан Ю.В. Голови циклових комісій	
9.00-12.10 Бурлака Г.В.	12.10-15.20 Порожнякова Н.Є.
П'ЯТНИЦЯ Відповідальна особа від адміністрації Главенчук О.Б./ Корбан Ю.В. Голови циклових комісій	
9.00-12.10 Лазарцева Л.В.	12.10-15.20 Гончаренко І.Е.

Обов'язки відповідальної особи:

1. Черговий працівник забезпечує візуальний контроль та оперативно перебуває в зоні досяжності стаціонарної тривожної кнопки (коридор 1-го поверху).
2. У разі виникнення надзвичайної ситуації або загрози негайно дістатися до кнопки, натиснути її та розпочати оповіщення здобувачів освіти і персоналу.

Відповідальність за виконання безпекових заходів і супровід здобувачів освіти в укриття під час повітряної тривоги покладається на викладача, який проводить заняття згідно з розкладом.